

LÃNH ĐẠO ĐẦY THIẾU XÓT NHƯNG CHÚA VẮN THÀNH TÍN

Kinh thánh: Các quan xét 1:1-10

“1 Sau khi Giô-suê qua đời, dân Y-sơ-ra-ên bèn cầu hỏi Đức Giê-hô-va, mà rằng: Ai là người trong chúng tôi phải đi lên trước đặng đánh dân Ca-na-an? 2 Đức Giê-hô-va đáp rằng: Ấy là người Giu-đa phải đi lên; kìa, ta đã phó xức vào tay họ. 3 Người Giu-đa bèn nói cùng người Si-mê-ôn, là anh em mình, rằng: Hãy đi lên cùng tôi trong xứ đã bắt thăm về tôi, thì chúng ta sẽ đánh dân Ca-na-an; rồi tôi cũng sẽ đi cùng anh em đến xứ đã bắt thăm về anh em. Người Si-mê-ôn bèn đi với họ. 4 Vậy, người Giu-đa đi lên, Đức Giê-hô-va phó dân Ca-na-an và dân Phê-rê-sít vào tay họ; tại Bê-xéc họ đánh giết một vạn người. 5 Ở Bê-xéc cũng có gặp A-đô-ni-Bê-xéc, bèn xông vào người, đánh bại dân Ca-na-an và dân Phê-rê-sít. 6 A-đô-ni-Bê-xéc chạy trốn, nhưng chúng đuổi theo, bắt được người, chặt ngón cái của tay và chân. 7 Bấy giờ A-đô-ni-Bê-xéc nói rằng: Có bảy mươi vua bị chặt ngón cái của tay và chân, lượm vật chỉ rớt dưới bàn ta. Điều ta đã làm, Đức Chúa Trời lại báo ứng ta. Người ta dẫn vua đến Giê-ru-sa-lem, và người chết tại đó. 8 Người Giu-đa hãm đánh thành Giê-ru-sa-lem và chiếm lấy, dùng lưỡi gươm giết dân cư, và phóng hỏa thành. 9 Kế ấy, người Giu-đa đi xuống đặng đánh dân Ca-na-an ở trên núi, miền nam, và đồng bằng; 10 lại đi đánh dân Ca-na-an ở tại Hép-rôn (tên Hép-rôn thuở xưa là Ki-ri-át-A-ra-ba), và đánh Sê-sai, A-hi-man, cùng Tanh-mai.”

Gợi ý bài học: Chúng ta sẽ chuyển qua sách các quan xét, khi nghĩ đến sách Các Quan Xét, chúng ta thường nhớ đến câu kết: **“Đang lúc đó, không có vua trong Y-sơ-ra-ên; ai nấy làm theo ý mình lấy làm phải.”** Đây là một câu diễn tả rất rõ tinh thần của cả thời kỳ này. Một điều khác cũng rất nổi bật trong sách Các Quan Xét là một vòng lặp liên tục: **Bội đạo → sự đoán phạt → kêu cầu → được giải cứu → rồi lại sa ngã.** Và điều đáng buồn là qua mỗi vòng lặp, tình trạng thuộc linh và đạo đức của Y-sơ-ra-ên càng đi xuống sâu hơn. Các Quan Xét không chỉ kể về một dân tộc nhiều lần phạm sai lầm. Nó cho chúng ta thấy **một quá trình suy thoái từng bước một.** Và khi học sách này, chúng ta không chỉ nhìn vào thời đại của Các Quan Xét, mà còn được mời gọi nhìn lại chính thời đại mình đang sống.

Câu 1 bắt đầu bằng lời: **“Sau khi Giô-suê qua đời...”** Đây là một cột mốc rất quan trọng. Trước đây, sau khi Môi-se qua đời, Đức Chúa Trời đã lập Giô-suê làm người lãnh đạo kế tiếp. Nhưng khi Giô-suê chết, Y-sơ-ra-ên bước vào một thời kỳ không có một người kế vị rõ ràng dẫn dắt toàn dân. Trong hoàn cảnh đó, họ hỏi Đức Chúa Trời: **“Ai là người trong chúng tôi phải đi lên trước đặng đánh dân Ca-na-an?”** Câu hỏi này vừa cho thấy họ vẫn còn biết tìm cầu Chúa, nhưng cũng phản ánh một sự bất an: **Ai sẽ dẫn chúng ta? Ai sẽ đứng lên trước? Ai sẽ gánh trách nhiệm?** Điều thú vị là câu hỏi này còn xuất hiện một lần nữa gần cuối sách, trong Các Quan Xét 20:18. Nhưng đối tượng của hai cuộc chiến hoàn toàn khác nhau. Ở chương 1, họ hỏi ai sẽ đi lên trước để đánh **dân Ca-na-an.** Đến chương 20, họ lại hỏi ai sẽ đi lên trước để đánh **chính chi phái Bên-gia-min, anh em của mình.** Đây là một sự tương phản rất đáng suy nghĩ.

Sách Các Quan Xét bắt đầu bằng cuộc chiến với kẻ thù bên ngoài. Nhưng gần cuối sách, dân Chúa lại quay sang chiến đấu với nhau. **Sự suy thoái thuộc linh cuối cùng không chỉ khiến chúng ta thất bại trước thế gian, mà còn khiến chính cộng đồng của mình bị chia rẽ và tự làm tổn thương lẫn nhau.**

Đức Chúa Trời trả lời: “Ấy là người Giu-đa phải đi lên; kìa, ta đã phó xứ vào tay họ.” Trong hoàn cảnh không có người lãnh đạo chung, Đức Chúa Trời đặt Giu-đa ở vị trí đi đầu. Nhưng ngay tại đây, chúng ta đã thấy một dấu hiệu không hoàn toàn trọn vẹn. Thay vì đứng lên với vai trò dẫn dắt toàn thể Y-sơ-ra-ên, Giu-đa chỉ quay sang chi phái Si-mê-ôn và nói: “Hãy đi lên cùng tôi trong xứ đã bắt thăm về tôi, thì chúng ta sẽ đánh dân Ca-na-an; rồi tôi cũng sẽ đi cùng anh em đến xứ đã bắt thăm về anh em.” Đây là một sự hợp tác, nhưng cũng có tính trao đổi: **Anh giúp tôi việc của tôi, rồi tôi giúp anh việc của anh.** So với thời Giô-suê, có một sự khác biệt đáng kể. Thời Giô-suê, các chi phái cùng nhau tiến vào chiến trận như một dân tộc. Nhưng ngay từ đầu sách Các Quan Xét, chúng ta đã bắt đầu thấy: **mỗi chi phái lo phần của mình, mỗi nhóm theo đuổi lợi ích riêng, sự hiệp một bắt đầu suy yếu.** Đây là một trong những tín hiệu đầu tiên của sự phân rẽ sẽ ngày càng rõ hơn trong cả sách.

Dù Giu-đa có những điểm chưa trọn vẹn, Đức Chúa Trời vẫn giữ lời hứa của Ngài. Họ thắng trận. Mười ngàn người bị đánh bại tại Bê-xéc. Họ cũng bắt được A-đô-ni Bê-xéc, nghĩa là “chúa của Bê-xéc”. Điều này cho chúng ta thấy một sự thật quan trọng: **Sự thành tín của Đức Chúa Trời không phụ thuộc vào sự hoàn hảo của con người.** Dân sự còn thiếu sót. Người lãnh đạo còn chưa trọn vẹn. Nhưng Đức Chúa Trời vẫn làm thành điều Ngài đã hứa. Điều này không có nghĩa là Chúa chấp nhận mọi điều họ làm. Nhưng nó cho thấy giữa một thể hệ đầy sự thiếu sót, không trọn vẹn, **Đức Chúa Trời vẫn là Đấng không thay đổi.**

Sau khi bắt A-đô-ni Bê-xéc, người Giu-đa cắt ngón tay cái và ngón chân cái của ông. Trong thế giới cổ đại, hành động này nhằm làm nhục và vô hiệu hóa một chiến binh. Không còn ngón tay cái, người ấy khó cầm vũ khí. Không còn ngón chân cái, người ấy khó di chuyển linh hoạt. A-đô-ni Bê-xéc nói: “Có bảy mươi vua bị chặt ngón cái của tay và chân, lượm vật chỉ rớt dưới bàn ta. Điều ta đã làm, Đức Chúa Trời lại báo ứng ta.” Điều nghịch lý là chính vị vua ngoại bang này lại nhận ra tính chất báo ứng công bình trong điều đang xảy đến với mình. Nhưng điểm đáng chú ý hơn nằm ở chính hành động của Giu-đa. Trong luật pháp và lịch sử Y-sơ-ra-ên trước đó, chúng ta không thấy Đức Chúa Trời truyền cho dân Ngài phải cắt ngón tay và ngón chân của kẻ thù theo cách ấy. Đó là một tập tục chiến tranh phổ biến của các dân Ca-na-an. Vì vậy, vấn đề đáng suy nghĩ là: **Giu-đa đang đánh Ca-na-an, nhưng đồng thời lại bắt đầu hành động giống Ca-na-an.** Đây chính là một trong những nguy hiểm lớn của sự thỏa hiệp. Ban đầu, chúng ta nghĩ: “**Tôi chỉ đang sống giữa họ.**” Sau đó: “**Tôi chỉ sử dụng một chút phương pháp của họ.**” Rồi đến một lúc, chúng ta không nhận ra rằng: **mình đang trở nên giống điều mà mình từng chống lại và sống y như người thế gian.**

Đức Chúa Trời đã nhiều lần cảnh báo Y-sơ-ra-ên không được thỏa hiệp với văn hóa và sự thờ hình tượng của Ca-na-an. Lý do không chỉ là vấn đề chính trị. Đức Chúa Trời

biết rằng nếu họ sống chung, thỏa hiệp và tiếp nhận các tập tục của dân ấy, thì cuối cùng họ sẽ bị đồng hóa. Các Quan Xét cho chúng ta thấy chính điều đó đang bắt đầu xảy ra. Ngay trong chương đầu tiên, trước khi những sự sa ngã nghiêm trọng hơn xuất hiện, đã có những dấu hiệu nhỏ: **chia rẽ, cá nhân hóa, thỏa hiệp, và bất chước văn hóa của những dân xung quanh.** Những điều ấy lúc đầu có vẻ không quá nghiêm trọng. Nhưng đó lại là những hạt giống sẽ tạo nên cả quá trình suy thoái phía sau.

Điều rất đáng suy nghĩ là: Dù Giu-đa có những hành động chưa đúng, **họ vẫn chiến thắng.** Nếu chỉ nhìn vào kết quả, người ta có thể nghĩ: **“Chắc cách làm này không có vấn đề gì, vì chúng ta vẫn thành công.”** Nhưng Kinh Thánh không cho phép chúng ta đánh giá sự đúng sai chỉ bằng kết quả. Có thể một việc vẫn thành công, nhưng phương pháp đã bắt đầu lệch khỏi đường lối của Chúa. Có thể công việc vẫn phát triển, nhưng lòng chúng ta đang dần giống thế gian. Có thể bên ngoài vẫn có “chiến thắng”, nhưng bên trong đã xuất hiện những thỏa hiệp mà chúng ta chưa nhận ra. Đây là lý do chúng ta cần Lời Đức Chúa Trời để phân định.

Phân đoạn hôm nay khiến chúng ta nhớ đến Rô-ma 12:2: “Đừng làm theo đòi này, nhưng hãy biến hóa bởi sự đổi mới của tâm thần mình, để thử cho biết ý muốn tốt lành, đẹp lòng và trọn vẹn của Đức Chúa Trời là thể nào.” Nguy cơ lớn nhất của người tin Chúa không phải lúc nào cũng là công khai từ bỏ đức tin. Nhiều khi nó bắt đầu âm thầm hơn nhiều: **chúng ta vẫn tin Chúa, vẫn cầu nguyện, vẫn thờ phượng, nhưng cách suy nghĩ, cách phản ứng và cách sống ngày càng giống với thế gian.** Không phải chúng ta rời khỏi Hội Thánh. Mà là **thế gian đã đi vào bên trong cách chúng ta sống trong Hội Thánh.** Bài học cho đời sống hôm nay, có lẽ sự sa ngã hiếm khi bắt đầu bằng một quyết định rất lớn như: **“Từ hôm nay tôi sẽ từ bỏ đức tin nơi Đức Chúa Trời.”** Nó thường **bắt đầu bằng những thỏa hiệp nhỏ.** Một điều mình biết không đúng nhưng vẫn chấp nhận. Một cách làm của thế gian vì thấy nó hiệu quả. Một giá trị không thuộc về Chúa nhưng dần được xem là bình thường. Một sự chia rẽ mình không muốn giải quyết. Một khu vực của đời sống mà mình không còn hỏi: **“Chúa muốn gì?”** Các Quan Xét cho chúng ta thấy rằng nếu những điều nhỏ ấy không được nhận diện, chúng có thể dẫn con người ngày càng đi xa hơn. Vì vậy, điều quan trọng không chỉ là **tôi có đang chiến thắng hay không, mà là: Trong quá trình ấy, tôi đang trở nên giống ai?**

Ba câu hỏi suy ngẫm áp dụng bài học:

1. Có cách suy nghĩ nào, giá trị hay thói quen nào của thế gian đang âm thầm đi sâu vào đời sống đức tin của tôi không?
2. Tôi có đang đánh giá một quyết định chỉ vì nó “có hiệu quả”, thay vì hỏi nó có đúng với ý muốn Đức Chúa Trời không?
3. Trong gia đình, Hội Thánh hay công việc, tôi đang góp phần tạo nên sự hiệp một hay đang sống theo kiểu “phần ai nấy lo”?